

ZASTUPNIKOM U EUROPSKOM PARLAMENTU

FOTO: ALEXIS HAULOT

“U pregovorima s Crnom Gorom osobit naglasak je na vladavini prava, neovisnom pravosuđu, slobodi medija, te efikasnijoj borbi protiv kriminala i korupcije. Poglavlja 23 (Pravosuđe i temeljna prava) i 24 (Pravda, sloboda i sigurnost) prioritet su za tu zemlju. Trenutno je ispunjena većina od ukupno 83 privremena mjera u poglavljima 23 i 24, koja se odnose na unaprijedjenje zakonodavnog i institucionalnog okvira. Crna Gora ostvaruje umjeren napredak u pravosuđu, a isti napredak ostvaruje i u javnoj upravi, u pogledu racionalizacije i depolitizacije, gdje je potreban dodatni trud.”

Što je od navedenoga najveća od tih manjkavosti – pravosuđe, javna uprava ili je ipak najveća prepreka nepovjerenje u izborni sustav, što nas vodi do idućeg pitanja – korupcija i kriminal, odnosno poglavlja 23 i 24?

“Važeći izborni pravni okvir mora biti preispitan na obuhvatan i temeljit način i mora obuhvatiti sve ključne aspekte procesa. Obaveza je svih političkih stranaka da aktivno unaprijede izborni zakonodavstvo. U tom smislu je politički dijalog ključan. Postoji serija otvorenih pitanja što i stoji u posljednjem izvješću EK o Crnoj Gori, a to je sve ono što obuhvaćaju pregovaračka poglavlja 23 i 24, dakle jačanje pravne države, nezavisnost pravosuđa, puna sloboda medija, ekonomski prosperitet. Vidljivi rezultati moraju biti ostvareni u tim ključnim poljima kao što su sloboda medija, napadi na novinare, kao i korupcija. Crna Gora ima akcijski plan za ova

poglavlja gdje su definirali dinamiku provodjenja mjera i aktivnosti, resurse, ali i prepoznali izazove i nedostatke, te se na tome mora sustavno raditi. Međutim, nije dovoljno da standardi EU u ovom sektoru budu usvojeni i ugrađeni u zakonodavstvo, već se moraju primjenjivati i u stvarnosti.”

Čeka nas diplomatska bitka

Krijumčarska ruta koja ide preko Crne Gore već je dugi niz desetljeća veliki problem i za Crnu Goru ali i za Hrvatsku i ostale zemlje u okruženju. Vjerujete li u skorouspostavu Schengenske granice koja bi to mogla na neki način prevenirati?

“Glasanjem za amandmane koje sam predložio, Europski je parlament podržao ulazak Hrvatske u Schengensko područje čim se za to ispunje uvjeti, a očekuje se kako bi službena potvrda Europske komisije da smo te uvjete ispunili trebala stići na jednom od dva posljednja sastanka kolegija povjerenika u mandatu Jean Claude Junckera, koji je na isteku. Ukoliko potvrda stigne, postoji više faktora zbog kojih ćemo čekali još neko vrijeme do ulaska. Formalni je taj da Hrvatska preuzima predsjedanje Europskom unijom s prvim siječnja 2020. pa ne može tu temu staviti na dnevni red. Nakon Hrvatske, predsjedanje preuzima Njemačka, koja, neslužbeno, oklijeva o ulasku Hrvatske zbog rezervi prema Bugarskoj i Rumunjskoj koje čekaju već sedam godina. Dok se Portugal, koji sljedeći predsjednik izgledno u to pitanje neće miješati, u drugoj polovici 2021.

predsjedanje preuzima Slovenija koja je već najavila kako ćemo s njom imati problema zbog rezultata arbitraže od koje smo odustali.

Pred nama je dakle teška diplomatska borba da bismo uvjerali neke od članica da odobre ulazak Hrvatske, kad ta tema konačno dospije na red.”

Bili ste ministar vanjskih poslova u Račanovoj vladi. Možete li usporediti aktualno stanje u svom nekadašnjem resoru, ali i na razini Vlade, kakva je vanjska politika Hrvatske danas, koji su bili vaši prioriteti tada, i što vam se čini da se u međuvremenu promijenilo?

“S ove vremenske distance jasno je da Račanova Vlada predstavlja jasan diskontinuitet, pogotovo u odnosu na drugu polovinu devedesetih kada je Hrvatska zbog ozbiljnih demokratskih deficita i vanjskopoličkih grešaka bila izložena kombinaciji pritisaka i ignoriranja od strane međunarodne zajednice. Vlada u kojoj sam bio ministar vanjskih poslova je čvrsto vezala zemlju za euroatlanske integracije, sklopila prve sporazume, podnijela zahtjev za članstvo u EU i počela rješavati otvorene probleme sa susjedima. Danas je posve očito da naš ulazak u EU nije i ne može biti kraj povijesti, dapače. Izazovi pregovaranja o članstvu pretvorili su se u probleme konzumacije članstva jer rezultati nakon šest godina nisu u dovoljnoj mjeri transformirali hrvatsko društvo jačajući njegov demokratski profil i gospodarski prosperitet. S druge strane, ni EU danas nije ista ona EU u koju je Hrvatska ušla 2013. Njezina gravitacijska snaga postupno slabi kao i transformativni utjecaj na neposredno susjedstvo. Bivši predsjednik Komisije Romano Prodi rekao je 2003. kako je EU okružena “prstenom prijatelja” (ring of friends) dok je danas, na žalost, opasana “vatrenim obručem” (ring of fire). U takvim okolnostima najvažnije je da se Hrvatska u tekućim raspravama o budućnosti EU ne smije naći na pogrešnoj strani povijesti; u društvu onih koji EU doživljavaju tek kao zajedničko tržište i financijera domaćih projekata zaboravljajući da je EU i zajednica nekih temeljnih demokratskih vrijednosti.”

TONINO PICULA

Tvorac sporazuma o Prevlaci vodi Crnu Goru u Europsku uniju